

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Fvldensivm Antiquitatvm Libri III.

Brouwer, Christoph

Antverpiæ, 1612

Cap. XII. Ecclesiarum illustrium quarumdam dedicationes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39712

dere, prædium quoddam in Hettenefelt à se pretio comparatum, & ab iis, quibus propriâ hereditate obuenerat, coemptum obtulit S. Bonifacio in Fuldensi monasterio, fratribus ibidem Domino deuotè seruentibus, vt in perpetuo eorum esset obsequio; obsecrans & postulans obnixius, vt sui memores essent in diuino ministerio; & vt animam ipsius Deo commendantes, eius fruerentur beneficio. Facta est autem hæc traditio anno Dominicæ Incarn. MCXIX. regnante Lothario Imperatore inuictissimo, mense Iunio.

CAPVT XII.

Ecclesiarum quarundam illustrium Dedicationses.

QVIA adhæc antiquarum aliquot Ecclesiarum, quæ quidem superant in Buchoniâ, quo tempore à quibus ex consecrata sunt, vestigia indagauimus; ea ne euanescant, & vetustate obruantur funditus, ad posterorum quoque memoriam litteris nostris propaganda duximus: vtrisque benè merendo gratiam aliquam ineundi spe; à viuentibus quidem, vt grati memoresque noscitant origines populi locique sui, tot retrò sæculorum ætatibus tam præclaris olim religionibus occupati; à posteris, vt vbi memoriter meminerint, à quibus primùm Christi fide doctrinaque imbuendi in Ecclesiam collecti sint, ab horum auctoritate & iudicio sciant, iustè nunquam se posse discrepare.

ANNO DCCCXII. dedicata est Ecclesia in Slitisse, rogatu Baugolphi* à Richolpho venerabili Archiepiscopo Moguntiacensis Ecclesiæ XII. Kalend. Octob. in honorem S. Margarete virginis.

Slitissa Ecclesia.
* Abbatis.
Richolphiue
Mog. Archiepisc. D. T.

Quo & eodem anno legitur Richolphus Bleistadiensis monasterij templum dedicasse, octo circiter passuum millibus trans Rhenum Moguntia distans. Quòd autem Baugolphi hoc factum rogatu, veteres meminerunt, id indicio nobis est fuisse exiisse pridem potestate, vt interea loci non prorsus ageret exors publicorum munerum. Slitissa verò oppidum, è quo cognominis stirps gentilitia, est Fuldensis Ecclesiæ clientelare, intra mon-

Slitz vulgè.

montium fauces, haud procul ab amne Fuldae, retrusum; religione capiti suo dispar, quam parentum memoriâ, clero non infrequenti, ruebatur.

*al. 825. sed
mendum in
numero ma-
nifestu, Rait-
gerio pridem
amato.
Cellensis Ec-
clesia.
Heistulphus
Mogunt. Ar-
chiepiscop.
D. T.

Anno *DCCCXV. dedicata est Ecclesia in Cellis [virginum parthenone] ab Heistulpho Moguntiacensi Archiepiscopo, rogatu Raitgeri Fuldenfis Ecclesie Abbatis, in honorem Domini nostri IESV Christi, & S. Bonifacij martyris, S. Ioannis Baptistæ, SS. Petri & Pauli, Martini, Benedicti, Cæcilie.

*al. 850 mē-
dose.
Ludera Pa-
gus apud cog-
nominem
vium.

Anno *DCCCXX. [cùm superiore primariam consecrasset Basilicam] dedicata est Ecclesia in Luderâ ab Heistulpho Moguntiacensi Archiepiscopo, rogatu Eigil Abbatis, in honorem S. Mariæ Dei genitricis, S. Petri, & S. Sebastiani martyris.

*al. 886. mē-
dose.
Salmunster.
Luitperus
Mog. Archi-
episcop. D. T.

Anno Dominicæ Incarnationis *DCCCXC. dedica-
ta Ecclesia in Salchenmunster, rogatu Huoggi Fulden-
fis Abbatis, à Luitperto Moguntiacensis Ecclesie Ar-
chiepiscopo XII. Kalend. Octob. in honorem Domini
nostri IESV Christi, S. Petri, SS. Ioannis, Marci, Boni-
facij, &c.

Reperi & in vetustis membranis temerè, vt assolet, memo-
riæ causâ in scriptis hos dedicationis titulos:

Dedicatio rē-
pli incerti.
an Hersfel-
diensis?

ANNO DOMINICAE INCARNATIONIS DCCCLII. IN-
DICTIONE XV. MENSE SEPTEMBRI, PRIMA DIE MENSIS
HOC TEMPLVM A HLVDVICO NOBILISSIMO REGE NO-
VITER CONSTRVCTV EST, ET DEDICATVM PER HRABA-
NŪ MOGVNTIACENSIS ECCLESIAE ANTISTITEM IN HO-
NOREM S. SALVATORIS DOMINI VIDELICET IESV CHRI-
STI, ET S. MARIAE SEMPER VIRGINIS, ET SS. XII. APO-
STOLORVM, MARTYRV ET CONFESSORVM AT QVE
SANCTARVM VIRGINVM, NEC NON ET OMNIVM SAN-
CTORVM.

Hrabanus
Mog. Archie-
piscop. D. T.

Hanc Dedicacionem, donec aliunde res magis liqueat, equi-
dem

dem adscripserim vicinæ nobis Hersfeldiensis Ecclesiæ basilicæ, cui meæ coniecturæ & Saluatoris ac XII. Apostolorum patrocinium, & Luduici Regis munificentia, & Rhabani deniq. studium pariter fauent. Nec absterret Lamberti Chronologia vulgata, Rhabano, hanc dedicationem ad annum DCCCL. attribuentis, cum primâ Chronici parte satis mutilâ, haud paucæ numerorum notæ confusæ, imponant lectori. Et templi hoc negotium fuisse multorum annorum idem fateatur Lambertus, cum ad annum DCCCXXXI. Brunonem Hersfeldiensem vnaque Rhabanum Abbates meminit eius Ecclesiæ fundamenta iecisse VI. Idus Iulij, cuius patronorum nomina tempus & sera dies item mutarunt, cum iam S. Wigberti, primi conditoris, iam Simonis & Iudæ Apostolorum patrocinia vsurparit. Indictio autem adscripta, cum publicis Annalium monumentis, tum hoc epitaphio quoque nostrate vindicatur:

*Ecclesia
Hersfelden-
sis structura.*

FILIA WIGGONIS GERLIND HIC VIRGO SEPVLTA EST.

CVI PRECOR, O LECTOR, DIC MISERERE DEVS.

☉ anno Dominicæ Incarnationis DCCCXLVI.

Indictione IX. III. Id. April.

Sed Luduicum Regem obserues licet, Synodo Moguntiaci eodem anno, Præside Rhabano, peractâ, concursasse Saxoniam, & per autumnum crebros conuentus egisse in Thuringiâ, & apud Visurgim: adhæc Erforti, vicinisque locis, impensè coluisse pacis artes.

*Annal. Pi-
shawani.*

Dignum verò litteris nostris opus, Basilicam Herolfesfeldianam augusti cultus structuræque ob magnitudinem rerum in eâ gestarum in luce suâ collocare, præsertim, quòd hæresi iam deformata parietibus tectoque squalcat, tristicique facie suâ minetur interitum.

Multus in eo Sanctorum honos extitit antiquitus, quorum etiam corpora suo gremio cohibuit. de iis vetus index ita loquitur:

*Sanctorum
corpora Her-
feldiensis ba-
silica.*

Sanctus iste N. de legione S. Mauritiij toto manet hic corpore.

S. Constantius integro pausat hic corpore.

S. Cyrillus Episc. & Martyr toto habetur hic corpore.

S. Decentius Episc. & Martyr toto manet hic corpore.

V

S. Lul-

S. Lullus Episcopus requiescit hic corpore.

S. VVigbertus Abbas totus hic praesens est corpore.

S. Laurentius Episc. & Martyr integro pausat hic corpore.

S. Florentius Episc. & Martyr toto adest corpore.

S. Iustinus Sacerdos & Martyr totus corporaliter praesens.

* Iovinianus

S. Iovinianus Confessor totus corporaliter praesens.

Ornamenta.

Chori vestibulo edito loco, ad quem gradibus aditur, ex candido marmore hinc & inde apud Oedei ianuam adstructa tabula quadrata veneranda imaginum sculptura; à quibus tamen non abstinuere manus iconomachi. Ad laeuam Christus Dominus confidet medius, stantibus vtrisque Prophetis eius aduentum praedicantibus, qui hac sententia omnes vna comprehensi:

ECCE VIRGO CONCIPIET ET PARIET FILIUM, ET VOCABITVR NOMEN EIVS EMMANVEL.

Versus autem per tabulae marginem in quadrum excurrunt PATRES BISSENI DIVINO PNEVMATE PLENI ORTVM NASCENTIS CLAVSO DE VENTRE PARENTIS, CERNVNT, EFFANTVR, PRAESIGNANT, TESTIFICANTVR, PECTORE, SERMONE, FACTIS, SCRIPTI RATIONE.

Dextrorsum Christus pari modo sedet, hinc inde stantibus discipulis; qui notum illud praefereunt:

ECCE NOS RELIQVIMVS OMNIA ET SECVTI SVMVS TE, QVID ERGO ERIT NOBIS?

Adduntur versus in eandem sententiam:

QVAERVNT SCITVRI QVAE PRAEMIA SINT HABITVRI, CVNCTA RELINQVENTES MVNDI, CHRISTVMQVE SEQVENTES.

QVOS CONSESSVROS SIBI CENSORESQUE FVTVROS PROMITTIT MVNDO, CVM VENERIT ILLE SECVNDO.

Sed haec, vt in vnam arborem plura infita fructuum genera vicino carpere fas fuit. Ad Fuldana regredimur; vbi praeteriri nolim illustrem inscriptionem Georgiani parum comperti facelli, ob Hadamari Abbatum ocelli memoriam.

*Hadamari
oratorium.*

ANNO DOMINICAE INCARNATIONIS DCCCCXXXVI. INDICTIONE IX. VIII. IDVS IVNII DEDICATVM EST HOC ORATORIVM AB HILDEBERTO MOGVNTINAE SE-

DIS

DIS SVMMO PONTIFICE, ROGATV PII PATRIS HADAMARI, QVI HOC CHRISTI OVILE XIII. ANNIS REXIT ET HOC SACELLVM CONSTRVERE IVSSIT IN HONORE DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI, ET IN VENERATIONE S. PETRI APOSTOLI, ET S. GEORGII MARTYRIS.

*Hildebertus
Mag. Archi-
episcop. D.T.*

Rursum quâ in Septemtrionem è principe basilicâ via ducit, occurrit porta hospitalis; & supra hanc S. Stephani oratorium à Burchardo Abbate conditum. cuius dedicationis monumentum interiore parietum fronte, litteris præclare consignatur.

*S. Stephani
oratorium
apud Hospi-
tale.*

ANNO DÑICAE INCARNAT. MILLES. CLXVIII. INDICT. II. XII. KAL. DECEBS. DEDICATV. È. HOC ORATORIV.

A. WERINHERO. VENERABILI. MINDENSI. EPO. ROGATV. BVRCHARDI. ABBATIS. IN. HONORÈ. S. SALVATORIS. T. SCÆ. MARIE. SÈPER. VIRGINIS. SCI IOHIS BAPT. T. OMNIVM. XII. APLO. T. BEATI. STEPHANI. PROTOMR. CHRISTI. T. SCI. BONIFACII. PARITQ. IN

**VVerinbe-
rus Minden-
sis Episcopus.
Al. Krantzio
VVerinherus,
qui Metrop.
lib 7. c. 6. ob-
iisse, sed malè
scribit, an.
1167.*

HONORÈ. ALIO. PLVRIMO. SCORV. MARTIRV. CFESORV. VIRGINV. QVORV. SACROCTE. RELIQVIAE. HIC. SVB. PRAEFATO. DIE. VENERABILIT. SVNT. RECONDITAE. ATQ. LOCATAE. QVOR. ETIAM. NOMINA. QVONIAM. IN. HAC. ANNOTATIONE. NON. POTVERVNT. CONTINERI. SINGVLA. ALIBI. SVNT. PROV. CONSEQUENS. ERAT. ORDINE. SVO. PLENIT. EX. INTEGRO. DESCRIPTA.

Alibi:

Anno Dominicæ Incarnationis DCCCXIX. Indictione XII. mensè Ianuarij XVI. Kalend. Febr. dedicatum est

s. sola.

hoc templum ab Aluino Episcopo Eihstatiensis Ecclesie, in honorem S. Salvatoris Domini videlicet nostri IESV Christi, & S. Dei genitricis Mariæ, & S. Ioannis Baptistæ, & S. Petri Apostoli & ceterorû Apostolorum Dñi, & S. Bonifacij Martyris Christi, & aliorum plurium Martyrum, Confessorum, & SS. Virginum.

*Aluinus
Eihstatiensis
Episcopus
D.T.*

Hunc titulum interpretor ad S. Solè domicilium rectè transferri, de quo iam verba facere aggredimur.

V 2

CAPVT